

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
välisleping
algtekst
01.11.2011
RT II, 15.11.2010, 2

Täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsioon

Vastu võetud 13.01.2000

[Täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooniga ühinemise seadus](#)
[Välisministeeriumi teadaanne välislepingu jõustumise kohta](#)

Konventsioonile alla kirjutanud riigid,

arvestades vajadust tagada rahvusvahelistes olukordades sellise täiskasvanu kaitse, kes oma isiklike võimete kahjustatuse või piiratusetõttu ei suuda ise oma huve kaitsta;

soovides vältida vastuolusid oma õigussüsteemide vaheltäiskasvanu kaitse abinõude rakendamise pädevuse ja kohaldatava õigusekindlaksmääramisel ning abinõude tunnustamisel ja rakendamisel;

meenutades täiskasvanu kaitseks tehtava rahvusvahelisekoostöö tähtsust;

kinnitades vajadust arvestada eelkõige täiskasvanu huvening austust tema väärkuse ja sõltumatuse vastu, on kokku leppinud järgmises.

I PEATÜKK KONVENTSIOONI KOHALDAMISALA

Artikkel 1

1. Konventsiooni kohaldatakse rahvusvahelistesolukordades sellise täiskasvanule kaitsele, kes oma isiklike võimetekahjustatuse või piiratuse tõttu ei suuda ise oma huve kaitsta.

2. Konventsiooni eesmärgid on:

- a) määrata kindlaks riik, mille ametiasutuste pädevuses onvõtta tarvitusele abinõusid täiskasvanu isiku või tema vara kaitseks;
- b) määrata kindlaks, millist õigust nimetatudametiasutused kohaldavad oma pädevuse teostamisel;
- c) määrata kindlaks, millist õigust kohaldatakse täiskasvanu esindamisele;
- d) tagada kaitseabinõude tunnustamine ja rakendamine kõikides osalisriikides;
- e) seada konventsiooni eesmärkide saavutamiseks sissekoostöö osalisriikide ametiasutuste vahel.

Artikkel 2

1. Konventsioonis tähendab täiskasvanu isikut, kes onsaanud 18-aastaseks.

2. Konventsiooni kohaldatakse ka sellise täiskasvanusuhtes rakendatud abinõudele, kes ei olnud nende tarvitusele võtmise ajal 18-aastaseks saanud.

Artikkel 3

Artiklis 1 viidatud abinõud võivad eelkõige käsitleda:

- a) teovõime piiratuse kindlaksmääramist ja kaitsereežiimirakendamist;
- b) täiskasvanu paigutamist kohtu- või haldusasutusekaitse alla;
- c) eestkostet, hooldust või muud seda laadiinstitutsiooni;

- d) sellise isiku või organi määramist ja tema ülesandeid, kes vastutab täiskasvanu isiku või tema vara eest, esindab või abistab täiskasvanut;
- e) täiskasvanu paigutamist kinnisesse asutusse võimujale, kus on võimalik tagada tema kaitse;
- f) täiskasvanu vara haldamist, säilitamist või käsutamist;
- g) erisekkumiseks loa andmist täiskasvanu isiku või temavara kaitse eesmärgil.

Artikkel 4

1. Konventsiooni ei kohaldata:

- a) ülalpidamiskohustusele;
- b) abielu või muu seda laadi suhte sõlmimisele, tühistamisele või lõpetamisele, kaasa arvatud faktiline lahuselu abielu puhul;
- c) abielu või muu seda laadi suhte varasuhtele;
- d) hooldusel olevale varale ja pärimisele;
- e) sotsiaalkindlustusele;
- f) üldist laadi riiklikele abinõudele tervise valdkonnas;
- g) isiku suhtes tema poolt toime pandud kuriteo tõtturakendatud abinõudele;
- h) varjupaigaõiguse ja sisserände kohta tehtud otsustele;
- i) üksnes avaliku julgeoleku tagamiseks rakendatud abinõudele.

2. Lõige 1 ei mõjuta isiku õigust tegutseda täiskasvanuesindajana nimetatud lõikes nimetatud asjades.

II PEATÜKK PÄDEVUS

Artikkel 5

1. Täiskasvanu hariliku viibimiskoha osalisriigi kohtuvõli haldusasutuse pädevuses on rakendada abinõusid täiskasvanu isiku või temavara kaitseks.

2. Kui täiskasvanu harilik viibimiskoht muutub ja selleksaab teine osalisriik, on pädevad uue hariliku viibimiskoha riigi ametiasutused.

Artikkel 6

1. Pagulasest täiskasvanu või oma maal toimuvaterahutuste tõttu rahvusvaheliselt ümber asustatud täiskasvanu suhtes on artikli 5 lõikes 1 sätestatud pädevus selle osalisriigi ametiasutustel, mille territooriumil see täiskasvanu ümberasustamise tõttu viibib.

2. Eelmise lõike sätteid kohaldatakse ka täiskasvanule, kelle harilikku viibimiskohta ei ole võimalik kindlaks teha.

Artikkel 7

1. Välja arvatud pagulasest täiskasvanu või oma kodakondsusjärgses riigistoimuvate rahutuste tõttu rahvusvaheliselt ümberasustatu, on täiskasvanukodakondsusjärgse osalisriigi ametiasutuste pädevuses rakendada abinõusid täiskasvanu isiku või tema vara kaitseks pärast artikli 5 või artikli 6 lõike 2 kohaselt pädevatele asutustele teatamist, kui nad leiavad, et suudavad pareminihinnata täiskasvanu huve.

2. Nimetatud pädevust ei teostata, kui artikli 5, artikli 6 lõike 2 või artikli 8 kohaselt pädevad ametiasutused on täiskasvanukodakondsusjärgse riigi ametiasutustele teatanud, et nad on rakendanud olukorrale vastavaid abinõusid või on otsustanud, et abinõusid ei ole vaja rakendada, või et menetlus nendes küsimustes kestab.

3. Lõike 1 alusel rakendatud abinõud muutuvad kehtetuks niipea, kui artikli 5, artikli 6 lõike 2 või artikli 8 kohaselt pädevad ametiasutused on rakendanud olukorrale vastavaid abinõusid või otsustanud neid mitte rakendada. Nimetatud ametiasutused informeerivad vastavalt asutusi, kes on rakendanud abinõusid lõike 1 kohaselt.

Artikkel 8

1. Artikli 5 või 6 kohaselt pädevad osalisriigiametiasutused, kelle arvates see on täiskasvanu huvides, võivad omal algatusel või teise osalisriigi ametiasutuse palvel esitada taotluse, et ühe lõikes 2 nimetatud riigi

ametiasutused rakendaksid abinõusid täiskasvanu isiku või temavara kaitseks. Selline taotlus võib puudutada nimetatud kaitse kõiki võimõningaid aspekte.

2. Osalisriigid, kelle ametiasutuste poole võib eelmiselõike alusel taotlusega pöörduda, on:

- a) riik, kelle kodanik täiskasvanu on;
- b) riik, kus oli täiskasvanu eelmine harilik viibimiskoht;
- c) riik, kus asub täiskasvanu vara;
- d) riik, mille ametiasutused on täiskasvanu kirjalikult valinud enda kaitseks abinõusid rakendama;
- e) riik, kus asub täiskasvanu sellise lähedase isikuharilik viibimiskoht, kes on valmis tema kaitse enda peale võtma;
- f) riik, mille territooriumil asub täiskasvanu, – isikukaitse küsimustes.

3. Kui eelmiste lõigete kohaselt nimetatud ametiasutus eikinnita oma pädevust, säilitavad pädevuse artikli 5 või 6 kohaselt pädevadosalisriigi ametiasutused.

Artikkel 9

Selle osalisriigi ametiasutused, kus asub täiskasvanuvara, on pädevad rakendama selle vara kaitseks abinõusid ulatuses, mis onühitavat artiklite 5–8 alusel pädevate ametiasutuste rakendatud abinõudega.

Artikkel 10

1. Kõikides kiireloomulistes asjades on vajalike kaitseabinõuderakendamiseks pädevad selle osalisriigi ametiasutused, kelle territooriumil asub täiskasvanu või tema vara.

2. Osalisriigis harilikult viibiva täiskasvanu suhteseelmise lõike alusel rakendatud abinõud muutuvad kehtetuks niipea, kui artiklite 5–9 alusel pädevad ametiasutused on rakendanud olukorrale vastavaid abinõusid.

3. Abinõud, mis on lõike 1 alusel rakendatud täiskasvanusuhtes, kelle harilik viibimiskoht on riigis, mis ei ole konventsiooniosaline, muutuvad igas osalisriigis kehtetuks niipea, kui kõnealune osalisriik ontunnustanud olukorrale vastavate abinõude rakendamist teise riigi ametiasutustepoolt.

4. Ametiasutused, kes on lõike 1 alusel rakendanud abinõusid, peavad võimaluse korral teatama neist osalisriigile, kus asub täiskasvanu harilik viibimiskoht.

Artikkel 11

1. Selle osalisriigi ametiasutused, kelle territooriumil asub täiskasvanu, on erandkorras pädevad rakendama täiskasvanu isiku kaitseksajutisi abinõusid, mille mõju piirdub ainult kõnealuse riigi territooriumiga, kui sellised abinõud sobivad abinõudega, mida on juba rakendanud artiklite 5–8 alusel pädevad ametiasutused, ja pärast artikli 5 alusel pädevate ametiasutustele teatamist.

2. Osalisriigis harilikult viibiva täiskasvanu suhteseelmise lõike alusel rakendatud abinõud muutuvad kehtetuks niipea, kui artiklite 5–8 alusel pädevad ametiasutused on otsustanud rakendada olukorrale vastavaid kaitseabinõusid.

Artikkel 12

Võttes arvesse artikli 7 lõike 3 sätteid, kehtivad artiklite 5–9 alusel rakendatud abinõud vastavalt neis sätestatud tingimustele, kui asjaolude muutumise tõttu on pädevuse tekkimise alus kõrvaldatud, kuni konventsiooni kohaselt pädevad ametiasutused ei ole neid abinõusid muutnud, asendanud või lõpetanud.

III PEATÜKK KOHALDATAV ÕIGUS

Artikkel 13

1. Teostades II peatüki alusel pädevust kohaldab osalisriigi ametiasutus oma riigi õigust.

2. Kui täiskasvanu isiku või tema vara kaitseks on vaja, võib ametiasutus erandkorras kohaldada või võtta arvesse teise riigi õigust, millega olukord on tihedalt seotud.

Artikkel 14

Osalisriigis tarvitusele võetud abinõusid rakendatakse teises osalisriigisteise riigi õigusega määratud tingimustel.

Artikkel 15

1. Kui täiskasvanu on lepingu või ühepoolse tehinguga andnud üle esindusõiguse, mida rakendatakse juhul, kui ta ei saa ise oma huve kaitsta, kohaldatakse volituse olemasolule, ulatusele, muutmisele ja lõppemisele selleriigi õigust, kus lepingu sõlmimise või tehingu tegemise ajal oli täiskasvanuharilik viibimiskoht, välja arvatud juhul, kui selleks on kirjalikult jasõnaselgelt määratud ühe lõikes 2 nimetatud riigi õigus.

2. Riigid, mille õigust võib kohaldatavaks määrata, on:

- a) riik, kelle kodanik täiskasvanu on;
- b) riik, kus oli täiskasvanu varasem harilikviibimiskoht;
- c) riik, kus asub täiskasvanu vara, – selle varaga seotudküsimustes.

3. Esindusõiguse kasutamise viisile kohaldatakse selleriigi õigust, kus seda kasutatakse.

Artikkel 16

Kui artiklis 15 nimetatud esindusõigust ei kasutataviisil, mis tagab täiskasvanu isiku või tema vara piisava kaitse, võib selliseõiguse tagasi võtta või muuta seda konventsiooni alusel pädeva ametiasutusemeetmetega. Esindusõiguse tagasivõtmise või muutmise korral tuleb võimalikultsuures ulatuses võtta arvesse artiklis 15 viidatud õigust.

Artikkel 17

1. Kui kolmas isik on teinud tehingu isikuga, kes võibtehingu tegemise riigi õiguse kohaselt tegutseda täiskasvanu esindajana, ei saatehingu kehtivust vaidlustada ega pidada kolmandat isikut vastutavaks ainult selpõhjusel, et tal ei olnud õigust tegutseda täiskasvanu esindajana käesolevapeatüki sätete alusel määratud õiguse kohaselt, välja arvatud juhul, kui kolmasisik teadis või pidi teadma, et esindusõigusele kohaldatakse nimetatud õigust.

2. Eelmist lõiget kohaldatakse ainult juhul, kui tehinguteinud isikud asuvad sama riigi territooriumil.

Artikkel 18

Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse ka juhul, kuiendega määratud õigus on sellise riigi õigus, kes ei ole konventsiooniosaline.

Artikkel 19

Käesolevas peatükis tähendab õigus riigis kehtivatõigust, välja arvatud kollisiooninormid.

Artikkel 20

Käesolev peatükk ei takista selle riigi õiguse sätetekohaldamist, kus täiskasvanu suhtes rakendatakse kaitseabinõusid, kui sellistesätete kohaldamine on kohustuslik sõltumata sellest, millist õigust muul juhultuleks kohaldada.

Artikkel 21

Käesoleva peatüki sätetega määratud õiguse kohaldamisestvõib keelduda ainult siis, kui selle kohaldamine oleks ilmses vastuolus avalikukorraga.

IV PEATÜKK TUNNUSTAMINE JA RAKENDAMINE

Artikkel 22

1. Osalisriigi ametiasutuse rakendatud abinõusid tunnustatakse seadusest tulenevalt kõikides teistes osalisriikides.
2. Tunnustamisest võib keelduda, kui:
 - a) abinõu on rakendanud ametiasutus, kelle pädevus ei põhineühelgi II peatükis sätestatud alusel või ei ole nendega kooskõlas;
 - b) kohtu- või haldusmenetluses on rakendatud abinõutäiskasvanut ära kuulamata ja sellega on rikutud taotluse saanud riigi menetlusõiguseolulisi põhimõtteid; see ei kehti kiireloomuliste asjade kohta;
 - c) tunnustamine on ilmses vastuolus taotluse saanud riigiavaliku korraga või on vastuolus selle riigi kohustusliku sättega sõltumatasellest, millist õigust tuleks muul juhul kohaldada;
 - d) abinõu on vastuolus hilisema abinõuga, mida on rakendatud riigis, mis ei ole konventsiooniosaline ja oleks olnud artiklite 5–9 alusel pädev tingimusel, et nimetatud hilisem abinõu vastab taotluse saanud riigi tunnustamisnõuetele;
 - e) ei ole järgitud artiklis 33 sätestatud menetlust.

Artikkel 23

Piiramata artikli 22 lõike 1 kohaldamist, võib huvitatud isik taotleda osalisriigi pädevalt ametiasutuselt teises osalisriigis rakendatud abinõu tunnustamise või tunnustamata jätmise otsustamist. Tunnustamismenetlusele kohaldatakse taotluse saanud riigi õigust.

Artikkel 24

Taotluse saanud riigi ametiasutus on seotud abinõurakendanud teise riigi ametiasutuse pädevuse aluseks võetud asjaoludetuvastamise otsustega.

Artikkel 25

1. Kui osalisriigis tarvitusele võetud ja seal rakendatavaid abinõusid on vajarakendada teises osalisriigis, tuleb need huvitatud isiku taotlusel tunnistadarakendatavaks teises riigis või registreerida seal täitmise eesmärgil selleriigi õiguses sätestatud korras.
2. Osalisriik kohaldab abinõu rakendatavakstunnistamisele või registreerimisele lihtsat ja kiiret menetlust.
3. Rakendatavaks tunnustamisest või registreerimisestvõib keelduda ainult artikli 22 lõikes 2 sätestatud alusel.

Artikkel 26

Ilma et see piiraks eelmiste artiklite kohaldamiseks vajalikku kontrolli, ei kontrollita rakendatud abinõude asjaolusid.

Artikkel 27

Osalisriigis tarvitusele võetud ja rakendatavakstunnistatud või rakendamise eesmärgil registreeritud abinõusid tuleb teises riigis rakendada nii, nagu need oleksid tarvitusele võetud selle riigiametiasutuste poolt. Abinõusid rakendatakse taotluse saanud riigi õigusekohaselt ja selles sätestatud ulatuses.

V PEATÜKK KOOSTÖÖ

Artikkel 28

1. Osalisriik määrab keskasutuse, kes täidab talle konventsioonigapandud ülesandeid.
2. Liitriigid, mitme õigussüsteemiga riigid või autonoomsete territoriaalsete üksustega riigid võivad määrata mitu keskasutust ja määrata nende kohustuste territoriaalse või individuaalse ulatuse. Kui riikon määranud mitu keskasutust, peab ta määrama ühe keskasutuse, kellele võibsaata kõik teated selle riigi asjakohasele keskasutusele edastamiseks.

Artikkel 29

1. Konventsiooni eesmärkide saavutamiseks teevad keskasutusedüksteisega koostööd ja edendavad koostööd ka oma riigi pädevate asutustega.
2. Konventsiooni kohaldamiseks võtavad nad asjakohaseid meetmeid, et anda teavet oma riigis täiskasvanute kaitseks kehtivate seaduste ja olemasolevate teenuste kohta.

Artikkel 30

Osalisriigi keskasutus võtab kas otse või ametiasutuste või teiste organite kaudu asjakohaseid meetmeid, et:

- a) igati hõlbustada teabevahetust pädevate ametiasutuste vahel olukordades, millele kohaldatakse konventsiooni;
- b) anda teise osalisriigi pädeva ametiasutuse taotlusekorral abi täiskasvanu asukoha kindlakstegemiseks juhul, kui on alust arvata, et täiskasvanu võib viibida taotluse saanud riigi territooriumil ja vajadakaitset.

Artikkel 31

Osalisriigi pädevad ametiasutused võivad kas otse võiteiste organite kaudu ergutada vahendamise või lepitamise teel või muude sedalaadi abinõudega täiskasvanu isiku või vara kaitseks kokkuleppel põhinevatelahenduste leidmist olukordades, millele kohaldatakse konventsiooni.

Artikkel 32

1. Kui kaalutakse rakendada kaitseabinõusid ja täiskasvanu olukord seda nõuab, võib konventsiooni kohaselt pädev ametiasutust taotleda täiskasvanu kaitseks vajalikku teavet teise osalisriigiametiasutuselt, kellel sellist teavet on.
2. Osalisriik võib deklareerida, et lõike 1 kohased taotlused tuleb tema ametiasutustele edastada ainult keskasutuse kaudu.
3. Osalisriigi pädev ametiasutus võib taotleda teiseosalisriigi ametiasutustelt abi konventsiooni kohaste kaitseabinõuderakendamiseks.

Artikkel 33

1. Kui artiklite 5–8 alusel pädev ametiasutus kaalub täiskasvanu paigutamist kinnisesse asutusse või mujale, kus on võimalik tagada tema kaitse, ja kui selline paigutamine leiab aset teises osalisriigis, peab takõigepealt nõu pidama selle riigi keskasutuse või muu pädeva ametiasutusega. Sel eesmärgil edastab ta täiskasvanu kohta aruande, milles põhjendab kavandatavat paigutamist.
2. Taotlev riik ei tohi teha kinnisesse asutussepaigutamise otsust, kui taotluse saanud riigi keskasutus või muu pädev asutusteatab mõistliku aja jooksul, et on sellise paigutamise vastu.

Artikkel 34

Kui täiskasvanut ähvardab tõsine hädaoht ja täiskasvanukaitseks abinõusid rakendanud või nende rakendamist kaaluv osalisriigi pädev ametiasutus on saanud teavet selle kohta, et täiskasvanu harilik viibimiskoht on

muutunud või et ta viibib teises riigis, peab see pädev asutus teatama teiseriigi ametiasutusele olemasolevast hädaohust ja abinõudest, mida on rakendatud või mille rakendamist kaalutakse.

Artikkel 35

Ametiasutus ei pea selle peatüki alusel taotlema egaedastama teavet, mis tema arvates võib seada ohtu täiskasvanu isiku või temavara või kujutada endast suurt ohtu täiskasvanu perekonnaliikme vabadusele või elule.

Artikkel 36

1. Ilma et see piiraks võimalust kehtestada mõistlik tasuteenuste osutamise eest, kannavad osalisriikide keskasutused ja teised ametiasutused käesoleva peatüki sätteid kohaldades oma kulud ise.

2. Osalisriik võib tasumäärade kehtestamiseks sõlmida kokkuleppeid ühe või mitme osalisriigiga.

Artikkel 37

Osalisriik võib sõlmida kokkuleppeid ühe või mitme osalisriigiga, et parandada käesoleva peatüki kohaldamist nende omavahelistessuhetes. Kokkuleppe sõlminud riigid edastavad kokkuleppe koopia konventsioonihoiulevõtjale.

VI PEATÜKK ÜLDSÄTTED

Artikkel 38

1. Selle osalisriigi ametiasutus, kus on rakendatud kaitseabinõusid või kinnitatud esindusõigus, võib anda isikule, kellele onusaldatud täiskasvanu isiku või tema vara kaitse, tema taotlusel tõendi, milleson andmed isiku tegutsemispädevuse ja volituste kohta.

2. Kui ei ole tõestatud vastupidist, eeldatakse, ettõendis märgitud pädevus ja volitused kuuluvad sellele isikule tõendi andmisekuupäevast alates.

3. Osalisriik määrab tõendi koostamiseks pädevaametiasutuse.

Artikkel 39

Konventsiooni alusel kogutud või edastatud isikuandmeid tohib kasutada ainult sel otstarbel, milleks need olid kogutud või edastatud.

Artikkel 40

Ametiasutus, kellele teave edastatakse, tagab selle konfidentsiaalsuse oma riigi õiguse kohaselt.

Artikkel 41

Kõik konventsiooni alusel edastatud või kättetoimetatud dokumendid on vabastatud legaliseerimisest ja muust seda laadi formaalsusest.

Artikkel 42

Osalisriik võib määrata ametiasutused, kellele tuleb adresseerida artiklite 8 ja 33 kohased taotlused.

Artikkel 43

1. Artiklites 28 ja 42 nimetatud määramistestteavitatakse Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi alalist büroodhiljemalt konventsiooni ratifitseerimise või heakskiitmise kirja hoiuleandmisevõi sellega ühinemise kuupäeval. Samuti teavitatakse alalist bürood kõikidestteatud andmete muudatustest.

2. Artikli 32 lõikes 2 nimetatud deklaratsioon esitataksekonventsiooni hoiulevõtjale.

Artikkel 44

Osalisriik, kus täiskasvanu isiku või vara kaitsekskohaldatakse eri õigussüsteeme või õigusnormide kogumeid, ei pea kohaldamakonventsiooni sätteid vastuoludele, mis on tekkinud ainult sellisteõigussüsteemide või õigusnormide kogumite vahel.

Artikkel 45

Kui riigis kohaldatakse konventsiooniga reguleeritudvaldkonnas eri territoriaalsetes üksustes mitut õigussüsteemi või õigusnormidekogumit, käsitatakse viidet:

- a) harilikule viibimiskohale selles riigis viitenaharilikule viibimiskohale territoriaalses üksuses;
- b) täiskasvanu viibimisele selles riigis viitenatäiskasvanu viibimisele territoriaalses üksuses;
- c) täiskasvanu vara asukohale selles riigis viitenatäiskasvanu vara asukohale territoriaalses üksuses;
- d) riigile, mille kodanik täiskasvanu on, viitena selleriigi õigusega määratud territoriaalsele üksusele või kui asjakohased eeskirjadpuuduvad, viitena territoriaalsele üksusele, millega täiskasvanu on kõigetugevamini seotud;
- e) riigile, mille ametiasutuse on täiskasvanu valinud,
 - viitena territoriaalsele üksusele, kui täiskasvanu onvalinud selle territoriaalse üksuse ametiasutuse;
 - viitena territoriaalsele üksusele, millega täiskasvanuon kõige tugevamini seotud, kui täiskasvanu on valinud selle riigiametiasutuse, täpsustamata territoriaalset üksust selles riigis;
- f) selle riigi õigusele, millega olukord onmärkimisväärselt seotud, viitena selle territoriaalse üksuse õigusele, millegaolukord on märkimisväärselt seotud;
- g) abinõusid rakendanud riigi õigusele, menetlusele või ametiasutusele viitena abinõusid rakendanud territoriaalse üksuse kehtivaleõigusele või menetlusele või tema ametiasutusele;
- h) taotluse saanud riigi õigusele, menetlusele või ametiasutusele viitena selle territoriaalse üksuse kehtivale õigusele võimenetlusele või tema ametiasutusele, kus tunnustamist või täitmist taotletakse;
- i) kaitseabinõusid rakendavale riigile viitena abinõusidrakendavale territoriaalsele üksusele;
- j) riigi organile või ametiasutusele, välja arvatudkeskasutus, viitena organile või asutusele, kes on pädev tegutsematorritoriaalses üksuses.

Artikkel 46

Kui III peatüki alusel tuleb kohaldada selle riigiõigust, mis koosneb mitmest territoriaalsest üksusest, kus igaihes kehtib omaõigussüsteem või õigusnormide kogum konventsiooniga reguleeritud asjades, kohaldatakse järgmisi sätteid:

- a) kui selles riigis on jõus õigusnormid, mis määravad, millise territoriaalse üksuse õigust tuleb kohaldada, siis kohaldatakse selleüksuse õigust;
- b) selliste õigusnormide puudumisel kohaldatakseasjakohase territoriaalse üksuse õigust, nagu on sätestatud artiklis 45.

Artikkel 47

Kui III peatüki alusel tuleb kohaldada selle riigiõigust, kus kehtib mitu õigussüsteemi või õigusnormide kogumit, midakohaldatakse eri inimrühmadele konventsiooniga reguleeritud asjades, kohaldatakse järgmisi sätteid:

- a) kui selles riigis on jõus õigusnormid, mis määravad, millist õigust kohaldada, siis kohaldatakse seda õigust;
- b) selliste õigusnormide puudumisel kohaldatakse sedaõigussüsteemi või õigusnormide kogumit, millega täiskasvanu on kõige tugevaminiseotud.

Artikkel 48

Osalisriikide vahelistes suhetes asendab käesolevkonventsioon 1905. aasta 17. juulil Haagis allakirjutatud eestkostet ja teisiseda laadi abinõusid käsitleva konventsiooni (*Convention concernant l'interdiction et les mesures de protection analogues*).

Artikkel 49

1. Konventsioon ei mõjuta rahvusvahelisi õigusakte, milleosalisteks osalisriigid on ja mis sisaldavad sätteid konventsioonigareguleeritud asjade kohta, välja arvatud juhul, kui õigusakti osalised riigidon deklareerinud vastupidist.
2. Konventsioon ei mõjuta ühe või mitme osalisriigivõimalust sõlmida kokkuleppeid, mis sisaldavad sätteid kokkuleppeosalisesriigis harilikult viibiva täiskasvanu kohta konventsiooniga reguleeritudasjades.
3. Ühe või mitme osalisriigi sõlmitud kokkuleppedkonventsiooniga reguleeritud asjades ei mõjuta konventsiooni sätete kohaldamistselliste riikide ja teiste osalisriikide vahel.
4. Eelmisi lõikeid kohaldatakse ka asjaomaste riikidepiirkondlikel või muudel erisuhetal põhinevate ühtsete õigusaktide suhtes.

Artikkel 50

1. Konventsiooni kohaldatakse ainult selliste abinõudesuhtes, mida riik on rakendanud pärast seda, kui konventsioon on tema suhtesjõustunud.
2. Konventsiooni kohaldatakse ainult selliste abinõudetunnustamise ja rakendamise suhtes, mis on rakendatud pärast seda, kuikonventsioon on jõustunud abinõusid rakendava ja taotluse saanud riigi vahel.
3. Alates konventsiooni jõustumisest osalisriigi suhteskohaldatakse seda esindusõigusele, mis on varem antud artiklis 15 sätestatudtingimuste kohaselt.

Artikkel 51

1. Osalisriigi keskasutusele või muule ametiasutuselesaadetav teade peab olema originaalkeeles ja sellele lisatakse tõlge selleriigi ametlikku keelde või ühte selle riigi ametlikest keeltest või kui see eiole võimalik, siis tõlge inglise või prantsuse keelde.
2. Osalisriik võib teha artikli 56 kohase reservatsiooni, mille kohaselt tuleb kasutada kas inglise või prantsuse keelt, kuid mittemõlemat.

Artikkel 52

Haagi Rahvusvahelise EraõiguseKonverentsi peasekretär kutsub konventsiooni rakendumise läbivaatamisekskorrapäraselt kokku erikomisjoni.

VII PEATÜKK LÕPPSÄTTED

Artikkel 53

1. Konventsioon on allakirjutamiseks avatud riikidele, kes olid Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi liikmed 1999. aasta 2. oktoobril.
2. Konventsioon ratifitseeritakse või kiidetakse heaks jaratifitseerimis- või heakskiitmiskiri antakse hoiule Madalmaade Kuningriigivälisministeeriumi, kes on konventsiooni hoiulevõtja.

Artikkel 54

1. Iga riik võib konventsiooniga ühineda pärast seda, kuid konventsioon on artikli 57 lõike 1 kohaselt jõustunud.
2. Ühinemiskiri antakse hoiule konventsiooni hoiulevõtjaks.
3. Ühinemine mõjutab ainult ühineva riigi ja nende osalisriikide vahelisi suhteid, kes ei ole ühinemisele esitanud vastuväidet kuu jooksul pärast artikli 59 punktis b nimetatud teate kättesaamist. Riik võib esitada vastuväite ka pärast ühinemist konventsiooni ratifitseerides või heaks kiites. Vastuväite esitamisest teatatakse konventsiooni hoiulevõtjale.

Artikkel 55

1. Kui riigis on mitu territoriaalset üksust, kus konventsioonis reguleeritud valdkonna kohta kehtivad eri õigussüsteemid, võib riik allakirjutamise, ratifitseerimise või heakskiitmise ajal deklareerida, et konventsioon laieneb kõikidele tematerritoriaalsetele üksustele või ainult ühele või mitmele, ja ta võib deklaratsiooni muuta, esitades mis tahes ajal uue deklaratsiooni.
2. Deklaratsioonist teatatakse konventsiooni hoiulevõtjale ja selles nimetatakse sõnaselgelt territoriaalsed üksused, millele konventsiooni kohaldatakse.
3. Kui riik ei esita käesoleva artikli kohast deklaratsiooni, kohaldatakse konventsiooni kõigile tema territoriaalsetele üksustele.

Artikkel 56

1. Riik võib hiljemalt ratifitseerimise, heakskiitmise, ühinemise ajal või artiklis 55 sätestatud tingimustel deklaratsiooni esitamise ajal teha artikli 51 lõikes 2 nimetatud reservatsiooni. Muid reservatsioonetehta ei ole lubatud.
2. Riik võib reservatsiooni alati tagasi võtta. Tagasivõtmisest teatatakse hoiulevõtjale.
3. Reservatsioon kaotab kehtivuse eelmises lõikes nimetatud teatamisele järgneva kolmanda kalendrikuu esimesel päeval.

Artikkel 57

1. Konventsioon jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolmanda artiklis 53 nimetatud ratifitseerimis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmisest kolme kuu möödumisele.
2. Seejärel jõustub konventsioon:
 - a) selle hiljem ratifitseeriva või heaks kiitva riigisuhetes selle kuu esimesel päeval, mis järgneb tema ratifitseerimis-, heakskiitmise- või ühinemiskirja hoiuleandmisest kolme kuu möödumisele;
 - b) sellega ühineva riigi suhtes selle kuu esimesel päeval, mis järgneb artikli 54 lõikes 3 nimetatud kuuekuuse tähtaja lõppemisest kolme kuu möödumisele;
 - c) selle territoriaalse üksuse suhtes, millele konventsioon laieneb artikli 55 kohaselt, selle kuu esimesel päeval, mis järgneb nimetatud artiklis sätestatud teatamisest kolme kuu möödumisele.

Artikkel 58

1. Osalisriik võib konventsiooni denonsseerida, teatades sellest kirjalikult hoiulevõtjale. Denonsseerimine võib piirduda teatavate territoriaalsete üksustega, kus konventsiooni kohaldatakse.
2. Denonsseerimine jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kaheteistkümneme kuu möödumisele sellest, kui hoiulevõtja on teate kätte saanud. Kui teates on denonsseerimise jõustumiseks märgitud pikem tähtaeg, jõustub denonsseerimine pärast pikema tähtaja möödumist.

Artikkel 59

- Konventsiooni hoiulevõtja teeb Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi liikmesriikidele ja artikli 54 kohaselt konventsiooniga ühinenud riikidele teatavaks:
- a) artiklis 53 nimetatud allakirjutamise, ratifitseerimise ja heakskiitmise;
 - b) artiklis 54 nimetatud ühinemise ja ühinemisele esitatud vastuväite;
 - c) kuupäeva, kui konventsioon artiklile 57 kohaselt jõustub;
 - d) artikli 32 lõikes 2 ja artiklis 55 nimetatud deklaratsiooni;
 - e) artiklis 37 nimetatud kokkuleppe;

- f) artikli 51 lõikes 2 nimetatud reservatsiooni ja artikli 56 lõikes 2 nimetatud tagasivõtmise;
- g) artiklis 58 nimetatud denonsseerimise.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajadkonventsioonile alla kirjutanud.

Koostatud 13. jaanuaril 2000. aastal Haagis inglise ja prantsuse keeles ühes eksemplaris. Tekstid on võrdselt autentset ja antakse hoiule Madalmaade Kuningriigivalitsuse arhiivi, nende tõestatud koopia edastatakse diplomaatiliste kanalite kaudu kõikidele Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi liikmesriikidele.

[Lisa](#) Convention on the International Protection of Adults